

Dodatak I: Šta raditi prije /u toku trajanja / nakon poplave – vodič za građane

Poštovani građani vremenska prognoza u narednim danima je nepovoljna, najavljenе su obilne padavine što bi moglo uzrokovati naglo podizanje nivoa rijeke Bosne i njezinih pritoka.

Ovim putem Vas obavještavamo kako da se ponašate prije, u toku i poslije eventualne poplave

PRIJE NASTANKA POPLAVE

- Budite na oprezu.
- Pratite obavijesti lokalnih organa vlasti, organa zaduženih za zaštitu od poplava, vijesti u medijima, itd.
- Ako je za vaše područje izdano upozorenje o poplavi – odmah se sklonite na bezbjednu lokaciju (bujična poplava se brzo razvija, nemojte čekati da vidite porast nivoa vodostaja).
- Prikupite sve što je potrebno da se snađete u prvo vrijeme kada nastane katastrofa – vodu za piće, hranu koju nije potrebno držati u frižideru niti kuhati, novac u gotovini, lijekove i paket prve pomoći, odjeću, toaletni pribor, radio aparat na baterije, baterijsku lampu, rezervne baterije, važne dokumente: ličnu kartu/pasoš, dokumente o osiguranju, zdravstvenu knjižicu, brojeve bankovnih računa, itd.
- Budite spremni za evakuaciju.
- Odredite lokaciju na koju idete.
- Odredite alternative rute putovanja koje nisu podložne plavljenju.
- Planirajte šta ćete uraditi s kućnim ljubimcima.
- Vodite računa da u vašem vozilu ima dovoljno goriva.
- S porodicom razgovarajte o planu postupanja u slučaju poplave.
- Odredite gdje ćete se sastati u slučaju razdvajanja porodice.
- Zaštite svoju imovinu, između ostalog, i osiguranjem imovine, ako je to moguće.
- Prenesite dragocjenosti i namještaj na viši sprat/ spratove kuće.
- Prenesite opasan materijal (boje, ulje, pesticide i sredstva za čišćenje) na viši sprat/ spratove kuće.
- Isključite iz utičnice sve električne aparate.
- Unesite u kuću sve pokretne predmete ili ih pričvrstite.

- Ako je moguće, napravite prepreke od vreća s pijeskom kako biste spriječili vodu da uđe u unutrašnjost kuće.
- U podrumu zavrnite ventile kako biste spriječili plavljenje unutrašnjosti.
- Ako vam je rečeno da se evakuirate, brzo napustite kuću.

U TOKU TRAJANJA POPLAVE

- Budite na oprezu.
- Pratite sve vijesti.
- Nemojte voziti, osim ako ne morate.
- Slijedite preporučene rute i izbjegavajte područja pogodena katastrofom.
- Vodite računa o putevima koje je odnijela voda, odronima i oborenim stablima i dalekovodima.
- Budite posebno obazrivi po noći kada je teže prepoznati opasnost od poplave.
- Ako se vozilo zaustavi, odmah ga napustite.
- Ako se podigne nivo vode oko vašeg automobila, odmah napustite vozilo. Popnite se što prije na uzvišenje.
- Nemojte nikada voziti poplavljениm putnim pravcima.
- Brzo se popnite na uzvišenje/što dalje od rijeke.
- Izbjegavajte već poplavljeni područja i nemojte pokušavati preći preko vodotoka.
- Držite se podalje od dalekovoda i električnih žica.
- Odmah se evakuirajte, ako mislite da ste u opasnosti ili ako vam je evakuacija savjetovana.
- Brzo djelujte. Spašavajte sebe, a ne svoje stvari.
- Premjestite se na sigurnije područje prije nego što pristup bude presječen vodom čiji nivo raste.
- Porodica treba putovati u jednom vozilu kako bi izbjegla razdvajanje i smanjila zagušenost putnih pravaca.
- Ne dodirujte električne aparate ako ste mokri ili ako stojite u vodi.
- Osigurajte svoju kuću/stan: zaključajte sva vrata i zatvorite sve prozore.

- Nikad nemojte pokušavati hodati ili plivati kroz vodu koja teče.
- Prije nego što odete, isključite dovod struje, vode i plina.
- Ako neko padne ili se zaglavi u vodi:
  - nemojte plivati za žrtvom
  - pokušajte pratiti tu osobu
  - pozovite 121 ili 123 za pomoć.

NAKON POPLAVE

- Nemojte se vraćati u poplavljeno područje sve dok nadležni organi ne objave da je povratak siguran (pratite vijesti).
- Vodite računa o putevima koje je odnijela voda, odronima i oborenim stablima i dalekovodima.
- Držite se podalje od oborenih dalekovoda.
- Ako je objekat bio popavljen, provjerite koliko je siguran prije nego što u njega udete.
- Provjerite sva oštećenja na konstrukciji. Pregledajte temelje radi pukotina ili druge štete.
- Ako imate sumnju, ne ulazite u objekat prije nego što ga nadležni organ pregleda radi utvrđivanja sigurnosti objekta.
- Vodite računa o požarnim opasnostima (naprimjer, plinske cijevi, poplavljeno strujno kolo, itd.).
- Ispumpajte vodu iz podruma (ako je to primjenjivo).
- Ako imate sumnju, ostavite struju isključenu sve dok električar ne pregleda sistem. Potrebno je provjeriti sve električne aparate prije nego što se ponovo počnu koristiti.
- Nosite odgovarajuću obuću (posjekotina na stopalu je najčešća povreda nakon katastrofe).
- Vodite računa o životinjama koje su možda nanijele poplavne vode.
- Slikajte oštećenja i na objektu i na stvarima u unutrašnjosti objekta radi prijave štete i naplate osiguranja.
- Tražite potrebnu medicinsku pomoć. Nemojte zanemarivati manje povrede ili bolest.
- Potrebno je da odjeća, sklonište i prva pomoć budu na raspolaganju.
- Bunar treba biti ispraznjen i voda testirana da bi se utvrdio stepen čistoće vode prije korištenja vode za piće.

- Bacite lijekove, hranu i vodu koja je bila u kontaktu s poplavnom vodom.
- Djeca se ne smiju igrati u poplavljenim područjima.
- Prozore i vrata držite otvorenim radi prozračivanja.
- Prilikom popravke, zaštite svoju imovinu od štete u budućim poplavama:
  - koristite vodootporan materijal,
  - podignite električne aparate (perilice, sušilice, grijач vode...) iznad nivoa očekivanog plavljenja (ako je to moguće),
  - u kanalizacijski sistemi instalirajte nepovratni ventil.

